

IR-XIV.432.2.261.2022

DECYZJA NR 205/22

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Z DNIA 16 listopada 2022 ROKU

podjęta w składzie:

- 1) Andrzej Bętkowski – Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 2) Renata Janik – Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 3) Marek Bogusławski – Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 4) Marek Jońca – Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
- 5) Tomasz Jamka – Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Na podstawie art. 207 ust.1 pkt 1 i 2, art. 207 ust. 9 pkt 1 i art. 67 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.), art. 6 i art. 9 ust.1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2 pkt 9 lit.a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust.2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.),

w sprawie wszczętej z urzędu w przedmiocie:

określenia ....., ...,

prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą:

....., przypadającą do zwrotu kwotę dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie nr ....., terminu od którego nalicza się odsetki oraz sposobu zwrotu środków,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 16 listopada 2022 roku Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

orzeka:

1. określa ....., prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą:
....., przypadającą do zwrotu kwotę środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwany dalej „EFRR”) w łącznej wysokości: **95 625,00 zł** (słownie: **dziewięćdziesiąt pięć tysięcy sześćset dwadzieścia pięć złotych, 00/100**), z tytułu zwrotu całości dofinansowania przekazanego na podstawie umowy nr ..... o dofinansowanie Projektu nr ..... wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
2. określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych nalicza się co do kwoty z EFRR, przekazanej wnioskiem o płatność nr ....., w wysokości: 95 625,00 zł (słownie: dziewięćdziesiąt pięć tysięcy sześćset dwadzieścia pięć złotych, 00/100), od dnia przekazania ww. środków EFRR **tj. od dnia 31.03.2020 r.**, aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta) na wskazany w uzasadnieniu decyzji rachunek bankowy.
3. określa, że zwrot następuje poprzez dokonanie przez ..... wpłaty należności o której mowa w pkt 1, wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, wskazany w uzasadnieniu decyzji.

UZASADNIENIE

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, zwana dalej „Instytucją

tel.: 413658100
413658170
sek.ir@sejmik.kielce.pl
ul.Sienkiewicza 63 ; 25-002 Kielce

Zarządzającą”, „IZ” lub „Organem”, ogłosił w dniu 21.08.2017 r. konkurs zamknięty nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-154/17 na składanie wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej 2 konkurencyjna gospodarka Działanie 2.5 „Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP”. W treści ogłoszenia o ww. konkursie zawarto informację, że szczegółowe zasady składania wniosków zostały zamieszczone w Regulaminie jednoetapowego konkursu zamkniętego nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-154/17, dostępnym na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej tj. www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl. Przedmiotowy regulamin, będący załącznikiem do Uchwały nr 2952/17 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 sierpnia 2017 r., stanowił uszczegółowienie informacji zawartych w ww. ogłoszeniu konkursowym. Przed sporządzeniem wniosku o dofinansowanie każdy wnioskodawca był zobowiązany do zapoznania się z zasadami zawartymi w ww. regulaminie oraz załączonymi do tego regulaminu dokumentami, zamieszczonymi na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, w skład których wchodziły m.in.:

- Załącznik nr 2 – wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020,
- Załącznik nr 3 - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI),
- Załącznik nr 10 - Kryteria merytoryczne dla Działania 2.5 *Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP*, (projekty realizowane w ramach pomocy de minimis) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, przyjęte Uchwałą Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 Nr 117/2017 z dnia 26 czerwca 2017 roku,
- Załącznik nr 11 - wzór umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wraz z załącznikami”.

Jednocześnie w wykazie obowiązujących aktów prawnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWS 2014-2020”) we wzorze umowy o dofinansowanie, zamieszczonym na stronie internetowej [www.2014-](http://www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl)

2020.rpo-swietokrzyskie.pl, wskazano, iż obowiązują zapisy Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, zwanej dalej: „ustawą wdrożeniową”.

Ponadto, w wykazie obowiązujących aktów prawnych znajdującym się w ww. wzorze umowy o dofinansowanie wskazano, iż obowiązują zapisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013 r.), zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 1303/2013”.

W zamieszczonym na ww. stronie internetowej Instytucji Zarządzającej wzorze umowy o dofinansowanie projektu w § 1 ust. 4 zamieszczono definicję pojęcia wytycznych, obowiązujących w ramach realizacji RPOWŚ 2014-2020, w tym „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”.

Następnie, w § 1 ust. 8 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję „projektu”, zgodnie z którą: „Projekcie” - należy przez to rozumieć przedsięwzięcie szczegółowo określone we wniosku o dofinansowanie, zgłoszone do objęcia lub objęte współfinansowaniem UE, realizowane w ramach danej osi priorytetowej programu operacyjnego, zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, będące przedmiotem niniejszej Umowy.”

W treści § 1 ust. 32 wzoru umowy o dofinansowanie projektu wskazano definicję rozliczenia płatności zaliczkowej rozumianej jako udokumentowanie we wniosku o płatność części lub całości wydatków poniesionych na realizację Projektu na zasadach i w terminie określonym w niniejszej umowie i nieujętych w dotychczas złożonych wnioskach o płatność.

Jednocześnie w § 1 ust. 40 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zawarto definicję pojęcia nieprawidłowości.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 2 wzoru umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązany był do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie.

Następnie w § 3 ust. 1 wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono obowiązek Beneficjenta polegający na jego zobowiązaniu „do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości”.

W treści § 9 wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono szczegółowe zasady wnioskowania i rozliczania płatności zaliczkowych w ramach RPOWŚ 2014-2020, zgodnie z którymi beneficjent zobowiązany był do rozliczenia zaliczki w części nie mniejszej niż 85% wypłaconych transz zaliczek, w formie złożonego za pomocą systemu teleinformatycznego SL2014 wniosku o płatność w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia przekazania ostatniej transzy zaliczki z rachunku bankowego właściwego dla płatności zaliczkowej, a pozostała kwota zaliczki w części 15% wypłaconych transz zaliczek podlegała rozliczeniu w terminie nie późniejszym niż termin zakończenia realizacji projektu.

W dalszej części wzoru umowy o dofinansowanie wskazano w § 10, że „Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek Beneficjenta do dnia zwrotu tych środków”, a w przypadku, gdy te środki, podlegające zwrotowi nie zostałyby w odpowiednim terminie zwrócone przez Beneficjenta to Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki (vide § 10 ust. 5 wzoru umowy).

Jednocześnie, w treści § 24 ust. 1 pkt 3, 7, 9 wzoru umowy o dofinansowanie wskazano, że Instytucja Zarządzająca może rozwiązać niniejszą umowę z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia, jeżeli Beneficjent:

- zaprzestał realizacji Projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z niniejszą Umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu,
- nie przedłożył, pomimo pisemnego wezwania przez Instytucję Zarządzającą wniosku o płatność,
- w sposób rażący nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w niniejszej Umowie.

W takiej sytuacji, zgodnie z ust. 3 wzoru umowy o dofinansowanie w przypadku rozwiązania Umowy Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania dofinansowania, w terminie 14 dni od dnia rozwiązania Umowy i na rachunki bankowe wskazane przez Instytucję Zarządzającą.

Ponadto, każdy wnioskodawca zgodnie z ww. regulaminem konkursu zobowiązany był również do zapoznania się z dokumentem pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, opracowanym przez Ministra Rozwoju i Finansów i zamieszczonym na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl (wersja obowiązująca dla konkursu: z dnia 19 lipca 2017 r.).

Do przedmiotowego konkursu zamkniętego przystąpił .....,
prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą:
..... zwany dalej „Beneficjentem”
lub „Stroną”, składając w dniu ..... wniosek o dofinansowanie projektu
pn.....” na wnioskowaną kwotę
dofinansowania w wysokości..... zł.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie w pkt IV-Charakterystyka projektu Beneficjent wskazał, że *„Projekt zakłada wdrożenie produkcji i sprzedaż innowacyjnego środka akwarystycznego, będącego źródłem rozpuszczalnych jonów (m.in. K, P) niezbędnych do utrzymania właściwej homeostazy ekosystemu wodnego. Odpowiednia proporcja jonów K i P w stosunku do jonów N w wodzie akwariowej jest konieczna dla optymalnego wzrostu i rozwoju roślin*

i ryb. Projekt jest wynikiem prac B+R. Projekt wpisuje się w trendy circular economy, gdyż zastosowana technologia będzie wykorzystywać do produkcji odpady. Poprzez zastosowanie szeregu procesów fizyko-chemicznych możliwe będzie zarówno zagospodarowanie uciążliwych odpadów, jak i otrzymanie pełnowartościowego produktu na jego bazie. EkoFosf stanowi nowość w skali europejskiej. W ramach projektu zostanie nabyta linia technologiczna.

Planowane jest zatrudnienie kadry pracowniczej: 5 etatów [wskaźnik CI 8 w EPC], w tym 2 kobiety oraz 3 mężczyzn.

W wyniku realizacji projektu zostaną wprowadzone [wskaźniki dot. innowacji]:

- 2 szt. innowacji produktowych,*
- 1 szt. innowacji procesowej,*
- 2 szt. innowacji nie technologicznych.*

Jego realizacja wpłynie na wzrost konkurencyjności oraz zwiększenie rozpoznawalności naszej marki. Planowana jest ekspansja sprzedaży na obszar europejski. Projekt jest zgodny z inteligentnymi specjalizacjami dla woj. świętokrzyskiego - swoim zakresem tematycznym wpisuje się w obszar "Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze". Realizacja projektu jest zgodna z celami szczegółowymi wyznaczonymi dla osi priorytetowej 2. oraz celem działania 2.5 RPO WŚ na lata 2014-2020.

W ramach projektu:

- 1 przedsiębiorstwo zostanie wsparte w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku [wskaźnik CI 28]*
- 1 przeds. zostanie wsparte w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy [wskaźnik CI 29]*
- 1 przeds. otrzyma dotację [wskaźnik CI 2,]*
- 1 przeds. otrzyma wsparcie [wskaźnik CI 1],*

Nastąpi również inwestycja prywatna uzupełniająca wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw w wysokości 818 250,00 zł [wskaźnik CI 16].

Okres realizacji projektu we wniosku o dofinansowanie zaplanowano od dnia 01.06.2018 r. do 31.12.2019 r.

Następnie w pkt XIII pn. Harmonogram Rzeczowo-Finansowy Beneficjent wyznaczył dla zadania 1 zakup linii technologicznej do uzdatniania odpadów i produkcji środków chemicznych i nawozów na kwotę wydatków kwalifikowalnych ..... zł w tym dofinansowanie UE na kwotę ..... zł. W pkt XIV-Wskaźniki Beneficjent wyszczególnił wskaźniki produktu i rezultatu, jakie miały być osiągnięte w wyniku realizacji Projektu:

Kluczowe wskaźniki produktu:

- 1) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28) [przedsiębiorstwa]-wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 2) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29) [przedsiębiorstwa]- wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 3) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2) [przedsiębiorstwa]- wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 4) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) [przedsiębiorstwa]- wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 5) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) [zł]- wartość docelowa 818 250,00 zł

Kluczowe wskaźniki rezultatu:

- 1) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]- Docelowa wartość wskaźnika – 5 szt;
- 2) Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.]-Docelowa wartość wskaźnika–1 szt.
- 3) Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]-Docelowa wartość wskaźnika–2 szt.
- 4) Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.]-Docelowa wartość wskaźnika – 2 szt;
- 5) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - kobiety [EPC] –Docelowa wartość wskaźnika – 2 szt.;
- 6) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC] –Docelowa wartość wskaźnika – 3 szt.;

Następnie, w pkt XVI-Oświadczenia wnioskodawcy Beneficjent zawarł następujące oświadczenia:

Pod punktem 3: „*Oświadczam, iż zapoznałem się z Regulaminem konkursu i akceptuję jego postanowienia w zakresie warunków i zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020.*”

Pod punktem 4: „*Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a w przypadku pozytywnego rozpatrzenia niniejszego wniosku zobowiązuje się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 5/3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 Rozporządzenia Rady nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.*”

Pod punktem 6: „*Oświadczam, że wobec mnie / partnerów nie otwarto postępowania likwidacyjnego, ani nie ogłoszono upadłości, w tym również nie oddalono wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku majątku wystarczającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego.*”

Pod punktem 10: „*Oświadczam, że posiadam (będę posiadał) środki finansowe na zabezpieczenie wkładu własnego do niniejszego projektu.*”

W dokumencie pn. „Biznesplan”, stanowiącym część dokumentacji konkursowej, Beneficjent wskazał, że planowanym wydatkiem związanym z realizacją projektu jest „*zakup linii technologicznej przerobu odpadów i produkcji środków chemicznych na cele akwarystyki. W ramach projektu zostanie zatrudnionych 5 pracowników. Nabycie linii technologicznej przerobu odpadów i produkcji środków akwarystycznych jest niezbędne do osiągnięcia celu projektu. Osoby nowozatrudnione będą odpowiedzialne za obsługę linii technologicznej, działania marketingowe oraz sprzedaż nowego produktu... Wydatek obejmuje koszty zakupu, instalacji i uruchomienia urządzeń wchodzących w skład linii technologicznej. Wydajność produkcyjna całej linii technologicznej będzie wynosić 50 kg soli/h.*”

W wyniku przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą oceny merytorycznej, przedmiotowy wniosek o dofinansowanie, zwany również „projektem”, na podstawie Uchwały Nr 4026/18 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 20 czerwca 2018 r. został zakwalifikowany do wsparcia w ramach Działania 2.5 w kwocie dofinansowania w wysokości: ..... zł, uzyskując .....punktów i ..... miejsce na liście rankingowej projektów złożonych i wybranych do wsparcia w ramach przedmiotowego konkursu. Instytucja Zarządzająca zawarła w dniu 5 sierpnia 2019 roku z ....., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą:

....., z ówczesną siedzibą
....., jako Beneficjentem tego Programu, Umowę nr
..... o dofinansowanie Projektu nr ..... pn.:
„.....”, (zwaną dalej „umową o dofinansowanie”) na kwotę dofinansowania ze środków EFRR w łącznej wysokości ..... zł. Beneficjent zobowiązany był do zapoznania się z warunkami i postanowieniami zawartymi w przedmiotowej umowie o dofinansowanie przed jej podpisaniem. W niniejszej umowie o dofinansowanie znalazły się wszystkie wyżej omówione postanowienia zawarte w jej wzorze.

W związku z czym Beneficjent podpisując ww. Umowę o dofinansowanie został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji Projektu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie oraz w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu. Jednocześnie, zgodnie z podpisaną umową o dofinansowanie Beneficjent został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o zapisy wytycznych horyzontalnych oraz zgodnie z procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie.

W trakcie realizacji projektu Beneficjent kilkakrotnie wnioskował o wydłużenie terminu jego realizacji. Instytucja Zarządzająca wyraziła zgodę na powyższe w wyniku czego zostały podpisane Aneksy: ..... z dnia 14.12.2019 r., ... z dnia 26.06.2020 r. oraz ..... z dnia 17.03.2021 r.

I tak, pierwszy raz IZ wyraziła zgodę na przedłużenie terminu realizacji projektu do dnia **30.06.2020 r.** w związku z przedłużającą się kwestią ustalenia nowego zabezpieczenia w projekcie. Po ponownym przeanalizowaniu obciążeń nieruchomości wskazanej jako zabezpieczenie projektu okazało się, że ich łączna wartość uniemożliwia ustanowienie hipoteki na rzecz Województwa Świętokrzyskiego. W związku z tym Instytucja Zarządzająca poprosiła o wskazanie nowej formy zabezpieczenia. Następnie Beneficjent pismem z dnia 30.03.2020 r. zawniósł do IZ o wydłużenie terminu realizacji projektu do **31.12.2020 r.** jako powód wskazując znaczące utrudnienia spowodowane przez wprowadzenie w Polsce stanu epidemii, związanego z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Jako utrudnienia podano m.in.:

- trudności w pozyskaniu zewnętrznego finansowania na pokrycie wkładu własnego na realizację projektu, gdyż większość banków ograniczały udzielanie kredytów podmiotom gospodarczym;
- ograniczenie działalności przez niektóre przedsiębiorstwa – potencjalnych dostawców. Na etapie prowadzenia rozeznania rynku w celu ustalenia aktualnej wartości zamówienia odnotowano utrudnienia w kontakcie z potencjalnymi dostawcami urzędów. Założono, że utrudnienia te mogły wynikać z braków kadrowych, wprowadzenia pracy zdalnej czy też dodatkowego zasiłku opiekuńczego na czas opieki nad dzieckiem;

- zamknięcie granic oraz wprowadzenie obowiązkowej kwarantanny dla osób wracających z zagranicy – praktyczny brak możliwości pozyskania ofert z zagranicy.

Instytucja Zarządzająca po przeanalizowaniu wyjaśnień Beneficjenta wyraziła zgodę na zmianę terminu zakończenia projektu i zawarty został drugi aneks do umowy o dofinansowanie. Następnie Beneficjent pismem z dnia 16.12.2020 r. kolejny raz zawnioskował o wydłużenie terminu realizacji projektu tym razem do **31.03.2021 r.** uzasadniając swą prośbę opóźnieniem transportu części elementów do budowy linii technologicznej wynikającym z sytuacji epidemiologicznej na świecie. Z informacji jakie Beneficjent uzyskał od dostawcy wynikało, że 80% urządzeń do budowy linii była gotowych do montażu, ale pozostała część znajdowała się w trakcie dostawy. Miało to mieć wpływ nie tylko na czas dostawy, ale też na rozruch linii i przeszkolenie pracowników. Po zapoznaniu ze złożonymi wyjaśnieniami Instytucja Zarządzająca **kolejny raz wyraziła zgodę** na zmianę zakończenia terminu realizacji projektu.

Instytucja Zarządzająca po dokonaniu ponownej analizy przedłożonych przez Beneficjenta dokumentów poprosiła o dostarczenie wyjaśnień w kwestii oddziaływania przedmiotowego projektu na środowisko. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie i biznes planem projekt zakładał zakup linii technologicznej do uzdatniania odpadów i produkcji środków chemicznych i nawozów. W związku z tym zobligowano Beneficjenta do przekazania korespondencji z Urzędem Gminy Pacanów odnośnie prowadzonej procedury oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko bądź braku wymogu przeprowadzenia postępowania odnośnie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Oprócz złożenia wyjaśnień w/w kwestii Beneficjent został zobligowany również do :

- wskazania jakie prace związane z realizacją projektu zostały dotychczas przeprowadzone;
- dostarczenie wyciągów bankowych potwierdzających jak funkcjonował obrót środkami zaliczek, o które Beneficjent wnioskował i niewykorzystane zwracał oraz przedstawienie wyjaśnień i dokumentów potwierdzających przeprowadzenie postępowania na zakup linii technologicznej do uzdatniania odpadów i produkcji środków chemicznych i nawozów.

Z danych z bazy konkurencyjności wynikało, że postępowanie zostało przeprowadzone przez Beneficjenta, ale brakowało informacji czy zostało ono rozstrzygnięte czy też nie. W systemie SL2014 również nie zostały załączone żadne dokumenty potwierdzające przeprowadzenia zamówienia i wybór wykonawcy.

Instytucja Zarządzająca poinformowała również, że do czasu wyjaśnienia wskazanych kwestii wstrzymuje się z zawarciem aneksu wydłużającego termin realizacji do 31.03.2021 r.

Po analizie danych z systemu SL2014 okazało się, że Beneficjent od momentu zawarcia umowy tj. od dnia 05.08.2019 r. składał jedynie wnioski o zaliczkę w wysokości 85% dofinansowania (maksymalnej wartości zaliczki przewidzianej przez zapisy umowy). Udzielone zaliczki nie były przez niego wykorzystane na realizację projektu tylko były zwracane przed upływem terminu rozliczenia. Beneficjent zgodnie z zapisami § 9 umowy o dofinansowanie, pozostawił u siebie (z zaliczki wypłaconej w dniu 31.03.2020 r. w kwocie 637 500,00 zł.), 15% kwoty w wysokości **95 625,00 zł.** Kwotę tą powinien był rozliczyć do końca terminu realizacji projektu poprzez złożenie wniosku o płatność rozliczającego tę kwotę bądź przez jej zwrot na rachunek Instytucji Zarządzającej.

Pismem z dnia 24.02.2021 r. Beneficjent przedstawił wyjaśnienia dotyczące stopnia realizacji projektu oraz dostarczył wyciągi bankowe. Beneficjent przedstawił także wyjaśnienia w związku z przeprowadzonym postępowaniem oraz załączył wydruk z Bazy Konkurencyjności. Uzupełnione zostały także informacje dotyczące rozstrzygnięcia zamówienia wraz z podaniem wykonawcy jaki został wybrany. Ponadto, Beneficjent poinformował, że temat dokumentacji środowiskowej został właściwie przez niego przeanalizowany. Realizowana inwestycja nie jest projektem infrastrukturalnym i nie wymaga uzyskania lub wykonania odpowiedniego zgłoszenia, o którym mowa art. 72 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jednocześnie w piśmie Beneficjent zapewnił o stałym monitorowaniu kwestii środowiskowej.

Po przeanalizowaniu wyjaśnień przedłożonych przez Beneficjenta, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-V.432.32.117.2019 z dnia 08.03.2021 r. potwierdziła zgodę na zawarcie aneksu do umowy o dofinansowanie z terminem realizacji do 31.03.2021 r. Jednak kwestie związane z oddziaływaniem projektu na środowisko wciąż budziły wątpliwości Instytucji Zarządzającej w świetle zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W związku z tym zobligowano podmiot realizujący projekt – ..... do wystąpienia do Urzędu Gminy Pacanów z zapytaniem o wymóg przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania projektu na środowisko. Beneficjent miał dostarczyć kopię wniosku złożonego do Urzędu Gminy Pacanów oraz kopię pisma z odpowiedzią jaką otrzyma. Z punktu widzenia Instytucji Zarządzającej przedsięwzięcie jakie planował zrealizować Beneficjent znajduje się wśród tych, które mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i jakie zostały wymienione w paragrafie 2 ust. 1 pkt 1 lit. c oraz paragrafie 3 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z

dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wyznaczony został termin 14 dni roboczych na dostarczenie kopii zapytania złożonego do Gminy Pacanów odnośnie wymienionych kwestii.

W dniu 17.03.2021 r. kiedy już został zawarty aneks nr .....,
..... osobiście złożył pismo (datowane na 15.03.2021 r.) o kolejne wydłużenie realizacji projektu, tym razem do 30.06.2021 r. W odpowiedzi na powyższe pismem znak: IR-V.432.32.117.2019 z dnia 18.03.2021 r. Instytucja Zarządzająca poinformowała Beneficjenta, że wstrzymuje się z wydaniem decyzji odnośnie przedłużenia terminu zakończenia realizacji projektu do momentu wyjaśnienia kwestii oceny oddziaływania na środowisko przez Wnioskodawcę.

W związku z brakiem odpowiedzi ze strony Beneficjenta, Instytucja Zarządzająca wystosowała pismo znak: IR-V.432.32.117.2019 z dnia 16.04.2021 r., przypominające, że decyzja odnośnie zawarcia kolejnego aneksu do umowy zostaje wstrzymana do momentu wyjaśnienia przez Beneficjenta kwestii związanych z oceną oddziaływania na środowisko. Mając na uwadze, iż do dnia 16.04.2021 r. nie wpłynęła żadna informacja w powyższej sprawie, Instytucja Zarządzająca zaczęła mieć duże wątpliwości odnośnie dalszej realizacji przedmiotowego projektu. Ponownie poproszono Beneficjenta o przekazanie odpowiedzi do IZ w terminie do dnia 30.04.2021 r. zaznaczając, że w przypadku braku dostarczenia stosownych dokumentów bądź wyjaśnień spowoduje, że zostanie wdrożona procedura odzyskiwania środków i rozwiązania umowy o dofinansowanie.

W dniu 21.04.2021 r. na adres mailowy opiekuna projektu, przesłany został skan pisma wraz z kopią wniosku złożonego do Urzędu Gminy Pacanów w celu udzielenia informacji w zakresie braku konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia dla planowanej inwestycji. Jednocześnie Beneficjent poinformował, iż nie ma wpływu na termin otrzymania odpowiedzi z Urzędu Gminy Pacanów, ale zobowiązuje się do niezwłocznego przekazania jej do IZ, niezwłocznie po jej uzyskaniu. W ww. piśmie Beneficjent ponownie zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu zakończenia realizacji projektu do 30.06.2021 r.

W odpowiedzi na korespondencję Beneficjenta Instytucja Zarządzająca RPOWŚ (pismem znak IR-V.432.32.117.2019 z dnia 11.05.2021 r.) podtrzymała swoją decyzję przekazaną w piśmie z dnia 18.03.2021 r. Ponadto, poproszono o przesłanie skanu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nr ROŚ.6220.1.2019 z dnia 20.09.2019 r., na którą Beneficjent powoływał się w złożonym wniosku do Urzędu Gminy Pacanów. W dniu 27.05.2021 r. do Sekretariatu Departamentu Inwestycji i Rozwoju wpłynęła korespondencja od Beneficjenta – ....., na którą składało się

pismo informujące o uzyskaniu odpowiedzi z Urzędu Gminy oraz kopia tego pisma. W piśmie z Urzędu Gminy zawarto informację, że w świetle zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt nie wymaga uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych. Natomiast w piśmie przewodnim Beneficjent stwierdził, że spełnił warunek wskazany przez IZ i poprosił o zawarcie aneksu do umowy, ale już nie na termin zakończenia do 30.06.2021 r. tylko do **30.08.2021 r.**, gdyż poprzedni termin może generować ryzyko kolejnego przedłużenia.

Instytucja Zarządzająca RPOWŚ na lata 2014-2020 pismem znak: IR-V.432.32.117.2019 z dnia 28.05.2021 r. poinformowała o dalszym wstrzymaniu decyzji odnośnie zawarcia aneksu do umowy, gdyż nie zostały wyjaśnione wszystkie kwestie budzące wątpliwości odnośnie wymaganych w ramach projektu uwarunkowań środowiskowych. Ww. pismem Beneficjent został zobligowany o dostarczenie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych znak: ROŚ.6220.1.2019, która do tej pory nie została dostarczona.

W dniu 29.06.2021 r. do opiekuna projektu przesłano skan pisma (oryginał wpłynął do Sekretariatu Departamentu Inwestycji i Rozwoju w dniu 02.07.2021 r.), w którym Beneficjent stwierdził, iż nie rozumie z czego wynika konieczność dalszego wyjaśniania kwestii środowiskowych, gdyż jego zdaniem decyzja uzyskana od Gminy Pacanów zamyka całą sprawę, a Instytucja Zarządzająca nie jest podmiotem mogącym oceniać decyzję wydaną przez gminę, która jest jednostką odpowiedzialną do wydawania decyzji w kwestii uwarunkowań środowiskowych, natomiast działania IZ powinny ograniczać się jedynie do weryfikacji dokumentacji aplikacyjnej. Dodatkowo Beneficjent stwierdził, iż jego projekt spełnił wymogi w zakresie oddziaływania na środowisko podczas oceny przez pracowników IZ, a decyzja Gminy Pacanów dodatkowo ten fakt ma potwierdzić, jednocześnie dalsze działania IZ w tej sprawie są bezzasadne.

W piśmie z Gminy Pacanów odniesiono się wyłącznie do zapisów *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Nie odniesiono się jednak w ogóle do zapisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*.

W tej sytuacji Departament Inwestycji i Rozwoju wystąpił z prośbą do Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Również do

Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska zostało wysłane pismo z prośbą o zajęcie stanowiska czy istnieje konieczność uzyskania przez Beneficjenta decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Odpowiedź z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska była niejednoznaczna. Natomiast w odpowiedzi z Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami stwierdzono, że jeżeli w procesie produkcyjnym będą wykorzystywane odpady to należy uznać, iż będzie zachodził proces przetwarzania odpadów. Zatem projekt będzie wymagał decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W samym biznes planie w wielu miejscach jest mowa o stosowaniu odpadów do produkcji przedmiotowego środka. Natomiast w piśmie jakie Beneficjent skierował do Burmistrza Gminy Pacanów wskazano, że projekt zakłada produkcję nawozów, co do których zastosowane są procesy chemiczne. Biorąc pod uwagę powyższe projekt będzie wymagał uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Beneficjent w piśmie z dnia 24.06.2021 r. wyraził brak zrozumienia skąd wynika konieczność dalszego wyjaśniania kwestii środowiskowych tym bardziej, że wydał ją organ uprawniony do wydawania takich decyzji i nie podlega to dalszej procedurze przez organy do tego nieuprawnione. Jednocześnie Beneficjent stwierdził, że kwestie środowiskowe zostały pozytywnie zweryfikowane na etapie oceny, a projekt znalazł się na liście projektów wybranych do dofinansowania, zatem wznowienie oceny w tym zakresie jest jego zdaniem bezzasadne. W jego przekonaniu decyzja z Gminy Pacanów zamyka całą sprawę. Ponadto, w przesłanym piśmie zawniósł o niezwłoczne wydanie decyzji o zawarciu kolejnego aneksu do umowy, ale już na termin zakończenia do 30.10.2021 r. W piśmie zaznaczył, że poniósł już znaczne nakłady na jego realizację.

W związku z zaistniałą sytuacją zaproponowano spotkanie, w którym uczestniczył ....., pracownicy Instytucji Zarządzającej oraz pracownicy Departamentu Środowiska i Gospodarki Odpadami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Spotkanie odbyło się w dniu 23.07.2021 r. Podczas spotkania ustalono, iż:

- Beneficjent ponownie wystąpi z wnioskiem do Urzędu Gminy Pacanów celem ustalenia czy inwestycja którą planuje zrealizować wymaga decyzji środowiskowych (wniosek ten powinien zawierać szczegółową charakterystykę). Z takim wnioskiem Beneficjent miał również wystąpić do RDOŚ;
- Beneficjent złoży wyjaśnienia dlaczego dotychczas wybrany przez niego dostawca nie dostarczył przedmiotu zamówienia tj. linii technologicznej do uzdatniania odpadów i produkcji środków chemicznych i nawozów;

-Beneficjent dokona zwrotu/rozliczenia w całości pobranej zaliczki wraz z odsetkami;

-Beneficjent przedłoży do IZ dokument jednoznacznie wskazujący co będzie wykorzystywane do produkcji innowacyjnego środka dla akwarystów tj. czy będzie to produkt uboczny czy też odpad. Instytucja Zarządzająca nie otrzymała od Beneficjenta żadnych dokumentów oraz wyjaśnień do których dostarczenia ..... zobowiązał się podczas spotkania w Departamencie Inwestycji i Rozwoju przy ul. Sienkiewicza 63 w Kielcach.

W dniu 05.08.2021 r. za pośrednictwem systemu SL2014 do Beneficjenta przesłano pismo informujące, że okres realizacji projektu nr ..... zakończył się w dniu 31.03.2021 r oraz, że w nawiązaniu do spotkania, które odbyło się w Urzędzie Marszałkowskim IZ RPOWŚ informuje o obowiązku zwrotu lub rozliczenia we wniosku o płatność wydatkami poniesionymi w okresie realizacji projektu nierozliczonej kwoty zaliczki w wysokości 95 625,00 zł zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie.

Beneficjent nadal nie dokonał zwrotu kwoty 95 625,00 zł.

W kolejnych pismach kierowanych do Instytucji Zarządzającej ..... nie odnosił się do ustaleń poczynionych na spotkaniu z pracownikami Instytucji Zarządzającej. Pomijał wymaganą do wyjaśnienia kwestię oddziaływania projektu na środowisko jednocześnie wnioskując o kolejne wydłużenia terminu zakończenia realizacji.

Pismem z dnia 24.10.2021 r. wnioskując o kolejne wydłużenie terminu zakończenia realizacji projektu Beneficjent argumentował wystosowaną prośbę rozwiązaniem umowy z uprzednio wybranym wykonawcą tj. firmą ..... nie wskazując jednak z jakiego powodu odstąpiono od umowy.

Instytucja Zarządzająca kilkakrotnie informowała Beneficjenta o konieczności wywiązania się z ustaleń ze spotkania, jednak nie zostały one wypełnione. W piśmie z dnia 03.11.2021 r. Instytucja Zarządzająca wskazała Beneficjentowi datę 30.11.2021 r. jako ostateczny termin realizacji poczynionych ustaleń podczas spotkania, w tym wyjaśnienia kwestii środowiskowej .

Beneficjent w piśmie z 29.11.2021 r. poinformował, że dopiero wystąpi ze stosownym wnioskiem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska by uzyskać informację o konieczności pozyskania decyzji środowiskowej dla realizowanego projektu. Przy czym zwrócił się o jednoznaczną odpowiedź na wniosek o wydłużenie terminu realizacji projektu.

W odpowiedzi na powyższe IZ pismem z dnia 30.12.2021 r. poinformowała, że w zapisach dokumentacji projektowej, tj. Biznes Planie mowa jest o wykorzystaniu **odpadów** do produkcji nawozu (str. 23 Biznes Planu „*Nasz projekt zakłada wprowadzenie na rynek preparatu mineralnego wytworzonego na bazie przetwarzania ubocznych produktów spalania (UPS) oraz odpadów wytwarzanych w elektrowniach ciepłych (np. Połaniec) czy cementowniach*”) co wskazuje, że jeśli w procesie produkcyjnym będą wykorzystywane odpady to należy uznać, iż będzie zachodził proces **przetwarzania odpadów**, a co za tym idzie projekt będzie wymagał uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ponadto, w piśmie skierowanym do Burmistrza Miasta i Gminy Pacanów Inwestor wskazuje, że projekt zakłada produkcję nawozów, co do których zastosowane są procesy chemiczne. Biorąc pod uwagę powyższe należy brać pod uwagę, iż projekt będzie wymagał uzyskania decyzji środowiskowej zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1 lit. c Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Z uwagi na powyższe wątpliwości, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-V.432.32.117.2019 z dnia 03.11.2021 r. poinformowała Beneficjenta o konieczności wystąpienia do organów uprawnionych do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zakreślając termin do dnia 30.11.2021 r. Następnie IZ przypomniała, że Beneficjent już kilkakrotnie wnioskował o przedłużenie terminu realizacji projektu, uzyskując tym samym możliwość realizacji projektu, polegającego na zakupie linii technologicznej, przez okres 33 miesięcy. W okresie realizacji składane były jedynie wnioski o udzielenie zaliczki w maksymalnej wysokości do 85% wartości dofinansowania po czym przed upływem terminu jej rozliczenia środki były zwracane przy pozostawieniu 15% kwoty dofinansowania. Instytucja Zarządzająca prowadziła z Beneficjentem korespondencję odnośnie zwrotu całości wypłaconej zaliczki, jednakże nie dokonano zwrotu tej kwoty. IZ nadmieniała, że Beneficjent przeprowadził zamówienie na Bazie Konkurencyjności odnośnie wyboru wykonawcy **linii technologicznej do uzdatniania odpadów i produkcji środków chemicznych i nawozów** dopiero w roku 2020, pomimo, że okres realizacji projektu rozpoczął się w czerwcu 2018. Ponadto, nie umieszczono w systemie SL żadnych dokumentów potwierdzających przeprowadzenie postępowania na bazie konkurencyjności. Mimo prośby o uzasadnienie powyższej sytuacji, Beneficjent nie udzielił wyjaśnień, dlaczego wybrany poprzez Bazę Konkurencyjności wykonawca - ..... nie dostarczył przedmiotu zamówienia jak również nie podał powodu nie zawarcia bądź rozwiązania z nim umowy. W takiej sytuacji IZ uznała, że nie dysponuje wystarczającym śladem audytowym pozwalającym w pełni ocenić zasadność podejmowanych przez Beneficjenta działań w projekcie.

Instytucja Zarządzająca RPOWŚ na lata 2014-2020 pragnie w tym miejscu wskazać, że odpowiada za prawidłowe i racjonalne rozliczanie wydatków. Beneficjent na realizację ww. projektu otrzymał środki unijne, które stanowią pomoc publiczną. Wydatki przyjęte do dofinansowania muszą być ponoszone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W przypadku przedmiotowego projektu duże wątpliwości budzi brak postępu rzeczowego w realizacji inwestycji pomimo, iż projekt polega jedynie na zakupie linii technologicznej. IZ każdorazowo reagowała na zgłaszane przez Beneficjenta zmiany i w porozumieniu z Beneficjentem starała się wypracować rozwiązanie najbardziej korzystne dla niego. Trzykrotnie wyrażała zgodę na wydłużenie terminu zakończenia realizacji projektu, którego termin zgodnie z pierwotną umową o dofinansowanie upływał w dniu 31 grudnia 2019 r. Nie można zatem zarzucać IZ złej woli odnośnie uniemożliwiania Beneficjentowi realizacji projektu, ponieważ kilkakrotnie wychodziła naprzeciw jego potrzebom i oczekiwaniom. Brak możliwości wydłużenia terminu realizacji projektu zgodnie z wnioskiem Beneficjenta z dnia 15 marca 2021 roku nie wynikał ze złej woli IZ, lecz podyktowany był nie wywiązaniem się Beneficjenta z konieczności przedłożenia wymaganych przez IZ dokumentów i wyjaśnień.

Mając na uwadze, że do wskazanej daty Beneficjent nie wywiązał się z powziętych ustaleń, biorąc również pod uwagę niski poziom zaawansowania rzeczowo-finansowego projektu, Instytucja Zarządzająca RPOWŚ na lata 2014-2020 po przeanalizowaniu dotychczasowego postępu realizacji projektu nie wyraziła zgody na ponowne przedłużenie terminu realizacji uznając, że terminy, które zostały uwzględnione w umowie o dofinansowanie wraz z późniejszymi zmianami, pozwalały na zakończenie realizacji projektu.

Jednocześnie w ww. piśmie IZ poinformowała, że termin realizacji projektu upłynął w dniu 31.03.2021 r. i na podstawie zapisów § 8 ust. 16 umowy o dofinansowanie projektu Instytucja Zarządzająca wezwała Beneficjenta do złożenia wniosku o płatność końcową.

Kontrola doraźna przedmiotowego projektu w miejscu jego realizacji w dniu 27.10.2021 r. potwierdziła, że w zakresie rzeczowym projekt nie został zrealizowany zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie. W Informacji Pokontrolnej Nr 264/N/II/RPO/2021/P z dnia 17.02.2022 r. stwierdzono, że:

1) określony w umowie o dofinansowanie okres realizacji projektu kończył się z upływem 31.03.2021 r. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 03.04.2020 r. o szczególnych zasadach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem Covid –19 w 2020 r., (Dz.U. 2020 poz. 694 z późn. zm.) okres ten uległ przedłużeniu o 90 dni, tj. do dnia 29.06.2021 r.,

2) w zakresie rzeczowym realizacja projektu nie została nawet rozpoczęta przed upływem terminu końcowego okresu realizacji projektu, tj. przed upływem 29.06.2021 r. Z tego względu, należy wskazać iż projekt w zakresie rzeczowym nie został zrealizowany zgodnie z wnioskiem i umową o dofinansowanie,

3) okres realizacji projektu upłynął w dniu 29.06.2021 r. Pismami z dnia 15.03.2021 r. oraz 14.04.2021 r. Beneficjent wystąpił do IZ RPOWŚ o przedłużenie okresu realizacji projektu do dnia 30.06.2021 r. Zdaniem kontrolujących - skoro okres realizacji projektu z mocy prawa uległ przedłużeniu do dnia 29.06.2021 r. to należy uznać iż w w/w pismach Beneficjent faktycznie wystąpił o wydłużenie okresu realizacji projektu o 1 dzień. W tej sytuacji w ocenie kontrolujących żądania zawarte w w/w pismach przedłużenia okresu realizacji projektu do dnia 30.06.2021 r. należy uznać za oczywiście bezzasadne. Nadto, Beneficjent wystąpił do IZ RPOWŚ z kolejnym pismem, w którym wnosił o przedłużenie okresu realizacji projektu do dnia 30.08.2021 r. W odpowiedzi IZ RPOWŚ, pismem z dnia 28.05.2021 r. wskazała, iż „w dalszym ciągu podtrzymuje stanowisko zawarte w piśmie z dnia 18.03.2021 r. i wstrzymuje się z wydaniem decyzji odnośnie zawarcia aneksu do umowy. Nadal nie zostały wyjaśnione budzące wątpliwości kwestie środowiskowe, jak również Beneficjent nie dostarczył decyzji ROŚ 6220.1.2019 z dnia 20.09.2019 r. o którą proszono w korespondencji elektronicznej w dniu 22.04.2021 r. oraz w przesłanym piśmie znak IR-V.432.32.117.2019 z dnia 11.05.2021 r.”

4) w kolejnych dniach, tj. w dniu 30.06.2021 r., (data stempla pocztowego operatora pocztowego) oraz 27.10.2021 r. Beneficjent złożył wnioski o przedłużenie okresu realizacji przedmiotowego projektu. Z powyższego wynika, iż Beneficjent złożył w/w wnioski po upływie okresu realizacji projektu.

Odnosząc się natomiast do kwestii wykonania przez Beneficjenta zobowiązania nałożonego na niego przez Instytucję Zarządzającą RPOWŚ na lata 2014-2020, tj. do wystąpienia: do Gminy Pacanów oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, o informację na temat konieczności uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, w związku z realizacją przedmiotowego projektu – ustalono, iż w/w zobowiązanie Beneficjent zrealizował w części, tj.:

- z treści oświadczenia Beneficjenta z dnia 27.10.2021 r. wynika iż Beneficjent nie wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach z pismem o udzielenie informacji na temat konieczności uzyskania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, w związku z realizacją przedmiotowego projektu,

- Beneficjent o w/w informację wystąpił wyłącznie do Gminy Pacanów. Zgodnie z treścią udzielonej odpowiedzi – realizacja projektu nie wymaga przeprowadzenia postępowania o uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W toku kontroli ustalono iż Beneficjent nie ponosił żadnych wydatków dotyczących przedmiotowego projektu, co czyni niemożliwym dokonanie weryfikacji dokumentacji dotyczącej zakupów dokonywanych na potrzeby realizacji projektu.

Beneficjent do dnia kontroli nie zrealizował następujących wskaźników produktu:

- 1) „Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)”, (CI 6) [zł] – wskaźnik został zrealizowany na poziomie 0,00 zł., tj. w 0,00 % wartości docelowej. Realizacja wskaźnika w w/w wysokości jest następstwem nie poniesienia w ramach projektu żadnych wydatków;
- 2) „Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik nie został zrealizowany;
- 3) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik nie został zrealizowany;
- 4) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik nie został zrealizowany;
- 5) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) [przedsiębiorstwa] – wskaźnik nie został zrealizowany

Beneficjent do dnia kontroli nie zrealizował następujących wskaźników rezultatu:

- 1) Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.] – wskaźnik nie został zrealizowany. Docelowa wartość wskaźnika – 2 szt.;
- 2) Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.] – wskaźnik nie został zrealizowany. Docelowa wartość wskaźnika – 1 szt.;
- 3) Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.] – wskaźnik nie został zrealizowany. Docelowa wartość wskaźnika – 2 szt.;
- 4) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - kobiety [EPC] – wskaźnik nie został zrealizowany. Docelowa wartość wskaźnika – 2 szt.;
- 5) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC] – wskaźnik nie został zrealizowany. Docelowa wartość wskaźnika – 3 szt.;
- 6) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC] – wskaźnik nie został zrealizowany. Docelowa wartość wskaźnika – 5 szt.

W związku z brakiem realizacji przez Beneficjenta powyżej wskazanych wskaźników produktu oraz wskaźników rezultatu należy wskazać, iż na dzień kontroli nie został zrealizowany cel projektu.

Po zakończeniu czynności kontrolnych ..... złożył oświadczenie, że w trakcie czynności kontrolnych, tj. w dniu 27.10.2021r. dostarczył i udostępnił kontrolującą całą dokumentację związaną z realizacją Projektu nr .....

Mając na uwadze powyższe, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego na podstawie § 25 ust. 1 pkt 2, pkt 6, pkt 8 oraz pkt 9 rozwiązał umowę o dofinansowanie nr ..... (pismem znak: IR-V.432.32.117.2019 z dnia 26 kwietnia 2022 r.) z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia liczonego, od dnia następnego po doręczeniu niniejszego pisma. Beneficjent odebrał pismo w dniu 13.05.2022 r. w związku z czym umowa o dofinansowanie nr..... **uległa rozwiązaniu z dniem 14.05.2022 r.**

Instytucja Zarządzająca pragnie wskazać, że zgodnie z treścią § 25 ust. 3 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania dofinansowania do dnia jego zwrotu, w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy o dofinansowanie.

Beneficjent nie zwrócił kwoty 95 625,00 zł. tj. zaliczki otrzymanej w dniu 31.03.2020 r.

W związku z powyższym, na podstawie art. 207 ust.8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, (zwanej dalej „u.f.p.”), Instytucja Zarządzająca przekazała do Beneficjenta pisemne wezwanie (tj. pismo znak: IR-XIV.432.2.261.2022 z 29.06.2022 r.) do zwrotu środków dofinansowania w kwocie 95 625,00 zł wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Przedmiotowe wezwanie zostało odebrane przez Beneficjenta w dniu 05.07.2022 r.

Z uwagi na brak wymaganego zwrotu w wymaganym terminie, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIV.432.2.261.2022 z dnia 20.07.2022 r. w oparciu o art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, (zwanej dalej „k.p.a.”), oraz zgodnie z art. 207 ust. 9 u.f.p. zawiadomiła Beneficjenta, że zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne

w przedmiocie wydania decyzji określającej przypadającą do zwrotu kwotę dofinansowania, a także termin od którego nalicza się odsetki oraz sposób zwrotu środków.

W przedmiotowym zawiadomieniu IZ wyznaczyła 7 dniowy termin na wniesienie uwag oraz zapoznanie się z materiałami dotyczącymi sprawy. Przedmiotowe zawiadomienie zostało wysłane na adres zgodny z § 29 ust. 4 pkt c) umowy o dofinansowanie, tj. adres wskazany do doręczeń w przypadku wszczęcia postępowania dotyczącego zwrotu środków. Beneficjent odebrał pismo w dniu 11.08.2022 r.

Następnie w dniu 05.10.2022 r. Instytucja Zarządzająca stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a. sporządziła zawiadomienie Beneficjenta o przygotowaniu materiału dowodowego do wydania decyzji administracyjnej (tj. pismo znak: IR-XIV.432.2.261.2021 z dnia 05.10.2022 r.). W terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego zawiadomienia, Beneficjent mógł zapoznać się z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Dokumentacja została udostępniona do wglądu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Departament Inwestycji i Rozwoju. Jednocześnie zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a. ze względu na konieczność doręczenia niniejszego pisma oraz umożliwienia Stronie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, sprawa nie może być rozpatrzona w ustawowym terminie i zostanie załatwiona do dnia 14 grudnia 2022 roku.

Przedmiotowe zawiadomienie zostało odebrane w dniu 12.10.2022 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Podstawowy akt prawa krajowego, który określa zasady prowadzenia polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, stanowi ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą wdrożeniową”.

Zgodnie z art. 6 ustawy wdrożeniowej system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych, obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie

obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Następnie, zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego. Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi (vide: art. 9 ust. 2):

- dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów,
  - prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów - w przypadku regionalnego programu operacyjnego,
  - monitorowanie postępów realizacji programu operacyjnego,
  - odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.
- Wykonując te zadania instytucja zarządzająca powinna uwzględniać zasadę równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów w ramach programu oraz zapewniać przejrzystość reguł stosowanych przy ocenie projektów.

Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

- „ 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,
  - podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy.”

Wykonując te zadania instytucja zarządzająca powinna uwzględniać zasadę równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów w ramach programu oraz zapewniać przejrzystość reguł stosowanych przy ocenie projektów.

Na podstawie art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji programów, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków oraz zawierającą pouczenie o sankcji wynikającej z ust. 4 pkt 3, z zastrzeżeniem ust. 7.

W związku z regulacją prawną art. 67 ust.1 u.f.p. do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, nieregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy k.p.a. i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.)

W świetle art. 104 i art. 107 k.p.a., organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąca sprawę w danej instancji.

W świetle art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Na podstawie art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa decyzje wydane przez zarząd województwa w sprawach z zakresu administracji publicznej podpisuje marszałek. W decyzji wymienia się imiona i nazwiska członków zarządu, którzy brali udział w wydaniu decyzji.

Przystąpienie do realizacji projektów finansowanych w ramach programów operacyjnych jest dobrowolne. Wiąże się jednak z szeregiem obowiązków wynikających z dysponowania środkami publicznymi, które beneficjent bierze na siebie z chwilą przystąpienia do umowy o dofinansowanie projektu. Korzystanie ze środków publicznych zawsze wiąże się z wyższymi wymaganiami co do ich wydatkowania, które winny być wydatkowane w sposób celowy i oszczędny. To Beneficjent ponosi pełną odpowiedzialność za realizację projektu zgodnie z zapisami umowy.

To właśnie w Umowie o dofinansowanie określono szczegółowo zasady realizacji, prawa i obowiązki stron, konsekwencje naruszeń i nieprawidłowości.

Faktem w sprawie jest, że powyższa umowa została, skutecznie rozwiązana przez Instytucję Zarządzającą z dniem 14 maja 2022 roku. Powodem rozwiązania umowy jest stan faktyczny do którego doprowadził sam Beneficjent **rażąco nie wywiązując się z zapisów § 25 ust. 1 pkt 2 , pkt 6, pkt 8 oraz pkt 9** umowy o dofinansowanie ponieważ:

„Zaprzestał realizacji projektu lub realizuje go niezgodnie z niniejszą Umową, przepisami prawa lub przepisami właściwymi dla Programu”;

Nie przedłożył pomimo pisemnego wezwania przez Instytucję Zarządzającą wniosku o płatność;

Nie przedłożył pomimo pisemnego wezwania dodatkowych uzupełnień/wyjaśnień (...)

W sposób rażąco nie wywiązuje się z obowiązków nałożonych na niego w niniejszej Umowie”

Rozwiązanie umowy o dofinansowanie z Beneficjentem stało się skuteczne w dniu 14.05.2022 r. czyli po upływie okresu jednomiesięcznego wypowiedzenia liczonego od dnia następnego po doręczeniu pisma rozwiązującego umowę o dofinansowanie (zgodnie z adnotacją i podpisem widniejącym na potwierdzeniu odbioru rozwiązanie umowy z dnia 26.04.2022 r. zostało skutecznie dostarczone Beneficjentowi w dniu 13.05.2021 r.).

Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy przez IZ ma niewątpliwie charakter materialnoprawny a zasadność jego dokonania nie stanowi przedmiotu rozważań w niniejszej sprawie (patrz: I SA/OI 334/18 - Wyrok WSA w Olsztynie).

Zgodnie z prawem wspólnotowym tj. m.in. rozporządzeniem nr 1303/2013 oraz regulacjami określonymi w dokumentach programowych tj. *Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych*, wydanymi na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej, Instytucja Zarządzająca została zobowiązana do stałego monitorowania postępów realizacji programu operacyjnego poprzez monitorowanie postępów w realizacji wskaźników. Monitorowanie postępu rzeczowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego jest prowadzone przez Instytucję Zarządzającą na bieżąco, na wszystkich poziomach wdrażania tego Programu, równoległe z analizą postępu finansowego, mając na uwadze rozwiązania przyjęte zgodnie z rozporządzeniem 1303/2013 w zakresie konstrukcji wskaźników w programie (art. 27 ust. 4) oraz zakresu sprawozdań z wdrażania (art. 50 i art. 111).

Ponadto, w obowiązujących dla przedmiotowego konkursu naboru wniosków o dofinansowanie *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 lipca 2017 r.* w rozdziale 6.4 – *Zasada faktycznego poniesienia wydatku* wskazano, że do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, a pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym tj. jako rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego. Następnie, w ww. Wytycznych wskazano, że dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej.

Jednocześnie w ww. Wytycznych w rozdziale 6.16-*Rozliczanie efektów projektu* wskazano, że instytucja zarządzająca będąca stroną umowy o dofinansowanie, zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie do osiągnięcia i zachowania wskaźników produktu oraz rezultatu zgodnie

z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie, a nieosiągnięcie lub niezachowanie ww. wskaźników, może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej. Instytucja Zarządzająca stwierdza naruszenie przez Beneficjenta treści § 2 ust.2, § 3 ust.1, § 5 ust.1, § 7 ust.1 oraz § 9 w związku z niewywiązaniem się z zapisów § 25 ust. 1 pkt 2, pkt 6, pkt 8 oraz pkt 9 umowy o dofinansowanie poprzez niezrealizowanie projektu zgodnie z założeniami wskazanymi we wniosku dofinansowanie (tj. nieosiągnięcie założonych wskaźników produktu i rezultatu), a także poprzez nierozliczenie pobranej płatności zaliczkowej środków dofinansowania.

W związku z czym, Instytucja Zarządzająca stwierdzając naruszenie przez Beneficjenta ww. zapisów umowy o dofinansowanie, obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania zobowiązana była do określenia kwoty nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania zgodnie z postanowieniami ww. art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Instytucja Zarządzająca wskazuje, że obowiązki państw członkowskich i Komisji w zakresie wydatkowania środków finansowych budżetu Unii doprecyzowano w odpowiednich przepisach Rozporządzenia nr 1303/2013.

Z przepisów tych wynika, że na państwach członkowskich ciąży dwojakiego rodzaju obowiązki: po pierwsze mają ustanowić i zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli dla realizacji programów operacyjnych, a po drugie, prowadzić działania w odniesieniu do nieprawidłowości: zapobiegać im, wykrywać je, odzyskiwać kwoty wypłacone nienależnie oraz informować Komisję o wykrytych nieprawidłowościach i przebiegu postępowań prowadzonych w tych sprawach (poz. 65 Rozporządzenia nr 1303/2013).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt.36 Rozporządzenia nr 1303/2013 „nieprawidłowość - oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

Przesłanki nieprawidłowości odnoszą się do zachowania sprawcy, które może polegać zarówno na działaniu, jak i na zaniechaniu działań, oraz do skutków tego zachowania. Konieczne jest bowiem, by zachowanie to spowodowało szkodę w budżecie Wspólnot (Unii) lub w budżetach zarządzanych przez Wspólnoty (Unię), albo szkodę taką mogło powodować. Pojęcie "szkoda" użyte w omawianej definicji oznacza uszczerbek finansowy dokonany w budżecie Unii lub w budżetach zarządzanych

przez Unię, albo uszczerbek finansowy, na jaki budżety te zostały narażone. Wynika stąd, że faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego nie jest przesłanką konieczną dla zakwalifikowania zachowania jako nieprawidłowości, wystarczy bowiem sama możliwość jego wystąpienia.

Mając na uwadze omówioną powyżej definicję nieprawidłowości, obowiązującą w prawie wspólnotowym, należy więc wskazać, iż skutki finansowe wynikające z danego naruszenia, na jakie mógł być narażony budżet Wspólnoty mają wymiar nie tylko rzeczywisty (udowodniony), ale również i wymiar potencjalny (trudny do oszacowania).

Taki sposób rozumienia definicji nieprawidłowości ugruntował się już w utrwalonej linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w Wyroku TSUE w sprawie C-406/14 z dnia 14 lipca 2016 r. stwierdził, że: „naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych.” Dalej w tym samym Wyroku TSUE wskazano również, że: „uchybiecie zasadom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość..., o ile nie można wykluczyć, że uchybienie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu.” Analogiczne stanowisko zostało również zawarte w Wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r. *Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre*, C-465/10, EU:C:2011:867, pkt 47.

Instytucja Zarządzająca również zaznacza, iż w dalszych orzeczeniach TSUE ww. linia orzecznicza była analogiczna tj. w Wyroku z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie C-408/16 TSUE przywołał wykładnię nieprawidłowości wprost z Wyroku C-406/14. W związku z czym należy uznać, iż TSUE potwierdził w utrwalonej linii orzeczniczej definicję istoty nieprawidłowości. Organ więc zauważa, że powtórzenie w Wyroku z 6 grudnia 2017 r. dosłownej treści pojęcia nieprawidłowości, zawartej w ww. wyroku z lipca 2016 r., pozwala wnioskować, że jest to utrwalona linia orzecznicza. Jak już wyżej wskazano, TSUE po raz kolejny powtórzył, że naruszenie prawa jest nieprawidłowością, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie miało wpływ na budżet danego funduszu. Co najważniejsze, TSUE w swoim wyroku ponownie wyjaśnił, że nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych (nawet tylko potencjalnych) dla budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto, należy wskazać, iż pomimo tego że obydwa przywołane powyżej wyroki TSUE odnoszą się do pojęcia nieprawidłowości w rozumieniu Rozporządzenia Rady WE nr 1083/2006

(obowiązującego dla programów operacyjnych na lata 2007-2013), to definicja nieprawidłowości zawarta w Rozporządzeniu nr 1303/2013 nie zmieniła się znacząco i brzmi niemal identycznie, a co za tym idzie pozwala to na przyjęcie tezy, że wykładnia TSUE w obecnej perspektywie finansowej nie ulegnie zmianie.

W związku z powyższym, odnosząc się powyżej omówionego naruszenia postanowień umowy o dofinansowanie należy odnieść się do ww. definicji nieprawidłowości i niejako trzech elementów składowych ją tworzących. Nieprawidłowość oznacza **każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego**. Beneficjent w analizowanej sprawie naruszył postanowienia § 2 ust.2, § 3 ust.1, § 5 ust.1, § 7 ust.1 oraz § 9 w związku z niewywiązaniem się z zapisów § 25 ust. 1 pkt 2 , pkt 6, pkt 8 oraz pkt 9 umowy o dofinansowanie. Naruszeniem w analizowanej sprawie jest niezrealizowanie projektu zgodnie z założeniami wskazanymi we wniosku dofinansowanie (tj. nieosiągnięcie założonych wskaźników produktu i rezultatu, nieosiągnięcie celu projektu), a także nierozliczenie pobranej płatności zaliczkowej środków dofinansowania.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie, złożonym na konkurs zamknięty, Beneficjent w pkt IV-Charakterystyka projektu wskazał zakup „linii technologicznej przerobu odpadów i produkcji środków chemicznych na cele akwarystyki” i zobowiązał się do „produkcji i sprzedaży innowacyjnego środka akwarystycznego”. Dane te zostały również zaprezentowane w dokumentacji konkursowej, tj. w Biznes Planie, w którym Beneficjent wskazał szczegółową wycenę i specyfikację techniczną ww. planowanej linii produkcyjnej. Następnie, we wniosku o dofinansowanie w pkt XIV-Wskaźniki Beneficjent ujął następujące wskaźniki produktu i rezultatu, jakie miały być osiągnięte w wyniku realizacji Projektu:

- 1) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28) [przedsiębiorstwa]-wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 2) Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29) [przedsiębiorstwa]- wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 3) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (CI 2) [przedsiębiorstwa]- wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 4) Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) [przedsiębiorstwa]- wartość docelowa 1 przedsiębiorstwo;
- 5) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) [zł]- wartość docelowa 818 250,00 zł

- 6) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]- docelowa wartość wskaźnika 5 szt;
- 7) Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.]-docelowa wartość wskaźnika 1 szt.
- 8) Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]-docelowa wartość wskaźnika 2 szt.
- 9) Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.]-docelowa wartość wskaźnika 2szt;
- 10) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - kobiety [EPC] –docelowa wartość wskaźnika 2 szt.;
- 11) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC] –Docelowa wartość wskaźnika – 3 szt.;

W związku z powyższym w wyniku realizacji projektu miała wzrosnąć konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstwa, prowadzonego przez Beneficjenta poprzez zakup linii technologicznej. Ponadto należało się również spodziewać efektu wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 5 etatów a także efektu w postaci wprowadzenia innowacji produktowej, procesowej i nietechnologicznej w przedsiębiorstwie.

Nadmienić w tym miejscu również należy, że wszelkie założenia zawarte we wniosku o dofinansowanie nie zostały Beneficjentowi w żaden sposób narzucone, albowiem na etapie tworzenia projektu i wypełniania wniosku o dofinansowanie Beneficjent w sposób całkowicie autonomiczny i samodzielny określił, że deklaruje wydatki do poniesienia i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu.

Jednakże, Beneficjent nie wywiązał się z ww. założeń wskazanych we wniosku o dofinansowanie, a co za tym idzie cel projektu, na który zostało przyznane dofinansowanie nie został w ogóle osiągnięty.

W analizowanej sprawie zdaniem Instytucji Zarządzającej doszło do naruszenia postanowień § 2 ust. 2, § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 7 ust. 1 i ust. 2 oraz § 9 umowy o dofinansowanie w związku z brakiem realizacji projektu przez Beneficjenta i nie osiągnięciem w rezultacie zamierzonego celu projektu.

W ramach treści § 2 ust.2 umowy o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, a co za tym idzie powinien był zakupić linię technologiczną przerobu odpadów i produkcji środków akwarystycznych oraz osiągnąć w efekcie wzrost zatrudnienia o 5 etatów w przedsiębiorstwie oraz wzrost innowacyjności dzięki

wprowadzeniu innowacji procesowej, produktowej i nietechnologicznej. Projekt nie został nawet rozpoczęty, czyli nie został w ogóle zrealizowany przez Beneficjenta, a co za tym idzie Beneficjent nie wywiązał się z zobowiązania regulowanego postanowieniami treści § 2 ust.2 umowy o dofinansowanie.

Nieosiągnięcie założonego celu w projekcie świadczy również o naruszeniu treści § 3 ust.1 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym: *„Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości.”*

Okres realizacji Projektu został określony w § 5 ust. 1 (od 01.06.2018 do 31.03.2021) a zgodnie z ust. 2 Instytucja Zarządzająca **może** zmienić termin realizacji Projektu na uzasadniony wniosek Beneficjenta (co uczyniła trzykrotnie).

Ponadto, nieosiągnięcie założonego celu w projekcie, tak jak to powyżej omówiono, świadczy również o naruszeniu treści § 7 ust.1 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym: *„Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu.”*

W takim właśnie przypadku w treści § 7 ust.2 umowy o dofinansowanie wskazano następnie, że: *„W przypadku braku osiągnięcia zakładanych wskaźników na koniec okresu realizacji Projektu **Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu** dofinansowania w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością docelową wskaźnika a osiągniętą wartością wskaźnika lub **całości dofinansowania w przypadku nieosiągnięcia celu Projektu.”***

Wobec powyższego, faktem jest nieosiągnięcie przez Beneficjenta założonego celu projektu, a co za tym idzie niezrealizowanie założeń wskazanych we wniosku o dofinansowanie, podlegającemu w tak wskazanym zakresie ocenie merytoryczno-technicznej wskutek której przyznano dofinansowanie ze środków unijnych. Nadmienić należy, iż wszystkie ww. założenia projektowe

brane były pod uwagę przy ocenie formalnej i merytoryczno-technicznej wniosku o dofinansowanie i miały wpływ na pozytywną ocenę tego wniosku i w konsekwencji jego dofinansowanie oraz zawarcie przez Instytucję Zarządzającą umowy o dofinansowanie projektu.

Beneficjent miał świadomość konieczności rozliczenia zaliczki wypłaconej w dniu 31.03.2020 r., ponieważ podpisał umowę o dofinansowanie w której w treści § 9 ust. 4 umowy o dofinansowanie wskazano na obowiązek rozliczenia wypłaconych płatności zaliczkowych, a także treści § 9 ust. 5 umowy o dofinansowanie gdzie wskazano, iż wszelkie niewykorzystane kwoty płatności zaliczkowych podlegają zwrotowi na rachunek bankowy wskazany w treści § 1 ust. 24 umowy o dofinansowanie w terminie 90 dni kalendarzowych od dnia przekazania zaliczki, ale nie później niż w dniu złożenia wniosku o płatność końcową. Dodatkowo, w piśmie znak: IR-XIV.432.2.261.2020, wysłanym do Beneficjenta w dniu 06.04.2020 r., poprzez system korespondencji elektronicznej SL2014 poinformowano Beneficjenta o obowiązku rozliczenia płatności zaliczkowej w terminie i w sposób określony w § 9 z zastrzeżeniem treści § 5 ust.1 pkt 2 (zakończenie realizacji) i § 8 ust. 16 oraz, że w przypadku konieczności zwrotu wypłaconego dofinansowania należy dokonać jego zwrotu na wskazany rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej.

Niezłożenie wniosku o płatność rozliczającą płatność zaliczkową a także nie dokonanie jej zwrotu na wskazany rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej bezsprzecznie świadczy więc o naruszeniu przez Beneficjenta postanowień § 9 umowy o dofinansowanie oraz postanowień § 3 § 4 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2017 r. poz. 2367, z późn. zm.).

W treści § 9 wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono szczegółowe zasady wnioskowania i rozliczania płatności zaliczkowych w ramach RPOWŚ 2014-2020, zgodnie z którymi beneficjent zobowiązany był do rozliczenia zaliczki w części nie mniejszej niż 85% wypłaconych transz zaliczek, w formie złożonego za pomocą systemu teleinformatycznego SL2014 wniosku o płatność w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia przekazania ostatniej transzy zaliczki z rachunku bankowego właściwego dla płatności zaliczkowej, a pozostała kwota zaliczki **w części 15% wypłaconych transz zaliczek podlegała rozliczeniu w terminie nie późniejszym niż termin zakończenia realizacji projektu.**

W tym miejscu zaznaczyć również należy, że przedmiotowa zaliczka została wypłacona Beneficjentowi w celu pokrycia wydatków kwalifikowalnych założonych we wniosku o dofinansowanie. Brak jej wydatkowania oraz brak jej zwrotu sugeruje wykorzystanie tych środków niezgodnie z ich przeznaczeniem.

Beneficjent nie wywiązał się z założeń wskazanych we wniosku o dofinansowanie oraz umowie o dofinansowanie, ponieważ w ogóle nie dokonał rozliczenia pobranej zaliczki w kwocie 95 625,00 zł a co za tym idzie nie przeznaczył przedmiotowych środków dofinansowania w formie zaliczki na uregulowanie wydatków kwalifikowalnych założonych do realizacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. W tym miejscu zaznaczyć należy również, że takie działanie Beneficjenta świadczy również o tym, że cel projektu, na który zostało przyznane dofinansowanie nie został osiągnięty, ponieważ wypłacone środki ww. zaliczki nie zostały przeznaczone na sfinalizowanie zadania inwestycyjnego nr 1 o nazwie „Zakup linii technologicznej do uzdatniania odpadów i produkcji środków chemicznych i nawozów”, a co za tym idzie nie przysłużyły się celowi projektu.

Ponadto, brak jakiegokolwiek realizacji projektu (vide Informacja pokontrolna) przez Beneficjenta i niezłożenie końcowego rozliczenia projektu świadczy również o niedochowaniu przez Beneficjenta terminu finansowego zakończenia realizacji projektu, który przypadał na dzień 31.03.2020 r., a co za tym idzie o naruszeniu przez Beneficjenta postanowień § 5 ust.1 umowy o dofinansowanie.

Przez **Zakończenie realizacji** - należy rozumieć sytuację, w której spełnione są dwa kryteria kumulatywnie:

- *wszystkie działania związane z realizacją projektu zostały faktycznie wykonane (żadna dalsza czynność nie jest wymagana do zakończenia projektu),*
- *wszystkie wydatki zostały poniesione przez Beneficjenta (żadne dalsze płatności nie będą już ponoszone przez Beneficjenta).*

W przedmiotowej sprawie Beneficjent nie zakończył realizacji projektu i w sposób oczywisty nie osiągnął, a tym bardziej nie utrzymał określonych celów projektu, co w ocenie Instytucji Zarządzającej przesądza o naruszeniu wskazanych procedur wydatkowania środków unijnych, a jednocześnie sprawia, iż dofinansowanie nie zostało wykorzystane zgodnie z jego przeznaczeniem. Brak żądania zwrotu takiego dofinansowania oznaczałoby de facto przyznanie pomocy przedsiębiorstwu znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, co nie jest dozwolone ze środków EFRR w ramach przedmiotowego programu operacyjnego. Odnosząc się do przepisów

dotyczących przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej, to podnieść należy, iż na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 pomoc może być udzielana przedsiębiorcom, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1407/2013, oraz przypadków, o których mowa w art. 3 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289). Natomiast w art. 3 ust. 3 lit. d Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 wskazano że „EFRR nie wspiera:

„d) przedsiębiorstw w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa;”

W przedmiotowej sprawie Beneficjent pobrał jedynie zaliczkę, z której w dodatku się nie rozliczył, tym samym nie może być mowy o jakimkolwiek zakończeniu projektu.

Płatność zaliczkowa wypłacona Beneficjentowi w dniu 31.03.2020 r. z uwagi na nierozliczenie jej we wniosku o płatność lub poprzez jej zwrot, winna więc podlegać zwrotowi z uwagi na fakt, że do współfinansowania ze środków unijnych kwalifikuje się jedynie wydatek, który został faktycznie poniesiony przez Beneficjenta, zgodnie z postanowieniami dokumentu programowego tj.

„Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”. W rozdziale 6.4 – *Zasada faktycznego poniesienia wydatku* ww. Wytycznych wskazano bowiem, że do współfinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony przez beneficjenta, a pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym tj. jako **rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku bankowego**. Następnie, w ww. Wytycznych wskazano, że dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura lub inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej.

W analizowanej sprawie Beneficjent nie przekazał bądź potwierdzenia przelewu/wyciągu poniesionego częściowego wydatku założonego we wniosku o dofinansowanie i na współfinansowanie którego zawniósował o ww. płatność zaliczkową ze środków EFRR bądź

potwierdzenia zwrotu kwoty zaliczki. Takie działanie Beneficjenta świadczy również o naruszeniu postanowień dokumentów programowych tj. ww. Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca stwierdziła wykorzystanie środków dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania, którymi są obowiązujące przepisy prawa krajowego, a także wytyczne programowe i postanowienia umowy o dofinansowanie.

Zasady dotyczące osiągnięcia zamierzonego celu projektu, czy właściwego rozliczania środków dofinansowania, opisane w Wytycznych oraz w umowie o dofinansowanie były znane albo powinny być znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z tymi dokumentami programowymi. Ponadto, Beneficjent w pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie oświadczył, że „Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a w przypadku pozytywnego rozpatrzenia niniejszego wniosku zobowiązuję się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 5/3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 Rozporządzenia Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.”. W związku z czym, Beneficjent zgodnie z pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie miał świadomość, że przy realizacji Projektu bardzo ważnym aspektem jest dochowanie obowiązków nałożonych na beneficjenta w ramach obowiązujących przepisów prawa, wytycznych czy zapisów umowy o dofinansowanie.

Szczegółowe zasady dofinansowania projektu, który został wybrany w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 regulowane są w formie umowy, zawieranej pomiędzy beneficjentem, którego projekt został wybrany do dofinansowania a Instytucją Zarządzającą. Umowa ta określa prawa i obowiązki beneficjenta, w tym zasady zwrotu otrzymanych środków w przypadku nieprawidłowego ich wykorzystania oraz podstawy uznania, że środki są wykorzystywane nienależycie. Cywilnoprawny charakter umowy o dofinansowanie powoduje, że w zakresie w niej nieunormowanym zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy aktów właściwych dla systemu wdrażania funduszy europejskich, takich jak ustawa wdrożeniowa, a także procedury, wytyczne i instrukcje wydawane przez właściwe instytucje zaangażowane w proces realizacji programu operacyjnego. Treść takiej umowy nie może zostać ukształtowana w sposób dowolny, gdyż

zawierana jest w warunkach związania stron systemem realizacji programu operacyjnego przyjętym przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Umowa o dofinansowanie jest więc elementem projektu, tj. przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu operacyjnego.

W związku z powyższym, niewypełnienie jej postanowień przez Beneficjenta ma wpływ na realizację przez instytucję zarządzającą kompetencji do odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację projektu.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca ponownie podkreśla, że Beneficjent zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie był zobowiązany do bezwzględnego stosowania zasad i warunków dofinansowania w niej zawartych tj. Beneficjent nie miał pełnej swobody i dyspozycyjności w podejmowaniu interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie, ponieważ realizował projekt dofinansowany z udziałem środków publicznych, a nie całkowicie środków własnych.

W przedmiotowej sprawie należy podkreślić, iż w ramach projektu, który realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie, Beneficjent dysponował środkami publicznymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, w odniesieniu do których, gdy chodzi o ich dystrybucję oraz wykorzystywanie, obowiązują szczególnego rodzaju zasady, w tym między innymi takie zasady ogólne, jak zasada przejrzystości, czy też transparencji, a co do przestrzegania tych zasad Beneficjent był zobowiązany przez postanowienia m.in. umowy o dofinansowanie (vide: § 3 ust.1 tejsze Umowy).

Naruszenie zatem przez Beneficjenta procedur opisanych w Wytycznych, przepisach prawa oraz w umowie o dofinansowanie projektu dało Instytucji Zarządzającej podstawę do stwierdzenia obowiązku zwrotu tych środków jako wykorzystanych sprzecznie z tymi procedurami.

W przedmiotowej sprawie **naruszeniem procedur** skutkujących żądaniem zwrotu przekazanego dofinansowania było niewywiązanie się Beneficjenta z procedur opisanych w umowie o dofinansowanie, Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, przepisów prawa krajowego (stanowiących podstawę Systemu Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego i tym samym będących „innymi procedurami” wydatkowania środków wskazanymi w art. 184 ustawy o finansach publicznych) tj. niewywiązanie się przez Stronę z zapisów zawartych w **§ 2 ust.2, § 3 ust.1, § 5 ust.1, § 7 ust.1 oraz § 9 umowy o dofinansowanie.** Zgodnie z ugruntowanym

już w poprzedniej perspektywie finansowej orzecznictwem sądów administracyjnych takie istotne naruszenie przez Beneficjenta procedury obowiązującej przy wykorzystaniu otrzymanego dofinansowania, określonej w umowie o dofinansowanie, stanowi wystarczającą podstawę do przyjęcia, że zaistniała przesłanka określona w art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p., uzasadniająca wydanie decyzji określającej kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi (wyrok NSA sygn. akt: II GSK 732/11).

W takim stanie faktycznym uznać należy, że Beneficjent **naruszył procedury wydatkowania środków unijnych i krajowych**, a tym samym środki finansowe przeznaczone na realizację projektu, w ramach którego nie osiągnięto założonego celu projektu z powodu zaprzestania jego realizacji przez Beneficjenta, podlegają zwrotowi. Na tej podstawie stwierdzić można, iż zaszła niezależna podstawa do żądania zwrotu całości dofinansowania, gdyż Beneficjent naruszył procedury realizacji Projektu zgodnie z przyjętymi założeniami.

Naruszenie § 2 ust. 2, § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 7 ust. 1 oraz § 9 umowy o dofinansowanie przez Beneficjenta potwierdza wystąpienie pierwszej z przesłanek nieprawidłowości czyli naruszenia prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego.

Następnie, Instytucja Zarządzająca analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „**działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności**” wskazuje, że w analizowanej sprawie, zaniechaniem Beneficjenta było niezrealizowanie projektu w zakresie zarówno rzeczowym jak i finansowym w kształcie przyjętym we wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie, autonomicznym działaniem Beneficjenta było również nieprzedstawienie decyzji środowiskowej ROŚ 6220.1.2019 z dnia 20.09.2019 r., o którą wielokrotnie proszono, brak nawet rozpoczęcia zakresu rzeczowej realizacji projektu przed upływem terminu końcowego okresu realizacji projektu (tj. przed upływem 29.06.2021 r.)

Jednocześnie, Beneficjent zaniechał również dokonania zatrudnienia nowych pracowników oraz wprowadzenia w przedsiębiorstwie innowacji procesowej, produktowej i nietechnologicznej, do czego był zobowiązany założeniami wniosku o dofinansowanie.

Następnie, należy również odnieść się do kwestii zaniechania Beneficjenta w zakresie braku finansowej realizacji projektu. Beneficjent w sposób całkowicie samodzielny zawnioskował na podstawie wniosku o płatność nr ....., złożonego w dniu 13.03.2020 r., o

wypłatę płatności zaliczkowej środków dofinansowania w kwocie 637 500,00 zł, stanowiącej 85% środków przyznanego dofinansowania w umowie o dofinansowanie. We wniosku o płatność w pkt pn. „Postęp rzeczowy realizacji projektu” Beneficjent wpisał: *„Rozpoczęto realizację zadania - opracowano dokumentację do postępowania ofertowego, w celu jego publikacji i wyboru Wykonawcy.., a w kolejnym punkcie pn.„Planowany przebieg realizacji” Beneficjent zadeklarował: „publikację zapytania ofertowego, wybór Wykonawcy zamówienia, opłacenie części zamówienia - rozliczenie zaliczki”*. Następnie w punkcie pn. „Oświadczenie beneficjenta” oświadczył, iż ***„Ja niżej podpisany oświadczam, iż zgodnie z moją wiedzą informacje zawarte we wniosku o płatność rzetelnie odzwierciedlają rzeczowy i finansowy postęp realizacji projektu”*** oraz ***„we wniosku o płatność nie pominięto żadnych istotnych informacji, ani nie podano nieprawdziwych informacji, które mogłyby wpłynąć na ocenę prawidłowości realizacji projektu oraz finansowego i rzeczowego postępu w realizacji projektu.”***

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca stwierdza, że wyżej omówione dane zawarte we wniosku o płatność nr ..... w sposób bezsprzeczny potwierdzają, iż Beneficjent w sposób całkowicie świadomy i autonomiczny podjął się realizacji projektu i zawniósł o środki dofinansowania w formie zaliczki. Co więcej, Beneficjent we wniosku o płatność oświadczył, że wnioskowana do wypłaty zaliczka zostanie przeznaczona na sfinansowanie wydatków, wskazanych we wniosku o dofinansowanie.

Następnie, Instytucja Zarządzająca analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest ***„naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”*** wskazuje, że w analizowanej sprawie doszło do rzeczywistego obciążenia budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem.

Instytucja Zarządzająca wskazuje, że **niniejsza szkoda dla budżetu Unii Europejskiej polegała na sfinansowaniu wydatku, który nie doprowadził w ogóle do realizacji założonego celu projektu** tj. zaliczka wypłacona ze środków EFRR w kwocie: 95 625,00 zł nie została przeznaczona przez Beneficjenta na sfinansowanie wydatku założonego do realizacji we wniosku o dofinansowanie. Projekt, na który przyznano i wypłacono dofinansowanie ze środków EFRR, miał przecież na celu, mierzonym wskaźnikami określonymi we wniosku o dofinansowanie, doprowadzić do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstwa prowadzonego przez Beneficjenta poprzez zakup linii technologicznej, która pozwoliłaby Beneficjentowi na produkcji 50 kg/h. Ponadto, w nawiązaniu do ww. założeń wskazanych we wniosku o dofinansowanie

należało się również spodziewać efektu wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 5 etatów, a także efektu w postaci wprowadzenia innowacji procesowej, produktowej i nietechnologicznej w przedsiębiorstwie. W tym miejscu podkreślić należy, że jeden z celów tego projektu w postaci zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie jest przecież pożądanym społecznie zjawiskiem niwelowania czy zmniejszania poziomu bezrobocia w regionie.

W takim kształcie wniosek o dofinansowanie wraz z załączoną dokumentacją konkursową został poddany ocenie merytoryczno-technicznej przez Instytucję Zarządzającą, w trakcie której przyznano odpowiednią punktację w odniesieniu do m.in. wartości wskaźników wskazanych we wniosku o dofinansowanie, zgodnie z zatwierdzonymi Kryteriami oceny wniosku o dofinansowanie dla Działania 2.5.

Nie wywiązanie się przez Beneficjenta z postanowień umowy o dofinansowanie poprzez niezrealizowanie projektu założonego do realizacji w kształcie przyjętym we wniosku o dofinansowanie nabiera szczególnego znaczenia w kontekście kwestii zakładanego zwiększenia poziomu innowacyjności w regionie czy zakładanego zwiększenia poziomu zatrudnienia w regionie w wyniku realizacji niniejszego projektu, a które to kwestie miały znaczący wpływ na proces przyznawania dofinansowania przez Instytucję Zarządzającą.

Zgodnie z § 3 ust.1 umowy o dofinansowanie Beneficjent był zobowiązany do zapewnienia prawidłowej i terminowej realizacji projektu oraz osiągnięcia celów (produktu i rezultatu) zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Miernikiem realizacji celów projektu, który realizował Beneficjent, były wskaźniki produktu i rezultatu stanowiące m.in. o obowiązku dokonania wzrostu wielkości zatrudnienia w prowadzonym przedsiębiorstwie oraz wprowadzenia innowacji procesowej, produktowej i nietechnologicznej. Umowa o dofinansowanie nakłada na Beneficjenta obowiązek realizacji projektu tak, by ponoszenie wydatków następowało w sposób zapewniający osiągnięcie celów (produktów i rezultatów) zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Podpisując umowę o dofinansowanie, Beneficjent zobowiązał się do realizacji Projektu w pełnym zakresie, zgodnie z umową o dofinansowanie i jej załącznikami oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji projektu jak i w okresie jego trwałości.

Osiągnięcie celu projektu następuje bowiem poprzez osiągnięcie planowanych wskaźników produktu oraz rezultatów. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że owe wskaźniki rezultatu nie zostały Beneficjentowi narzucone. To Beneficjent na etapie tworzenia projektu i wypełniania

wniosku o dofinansowanie określił, że deklaruje i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu. Należy zwrócić uwagę na fakt, że jednym z celów RPOWŚ na lata 2014-2020 było m.in. przeciwdziałanie bezrobociu poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w regionie oraz zwiększanie poziomu innowacyjności w regionie.

W ramach realizacji projektu w prowadzonym przez Beneficjenta przedsiębiorstwie miały być wdrożone innowacje produktowe, procesowe i nietechnologiczne, a co za tym idzie cel ten miał mieć pozytywny wpływ na podnoszenie poziomu innowacyjności w regionie.

W przypadku bowiem deklarowania osiągnięcia wzrostu wielkości zatrudnienia w przedsiębiorstwie, w świetle treści Załącznika nr 1 do Uchwały nr 203/2019 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 z dnia 20.02.2019 r. pn. *Kryteria wyboru projektów dla Działania 2.5 Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP, Typ projektu: Projekty realizowane w ramach pomocy de minimis do 200 000,00 PLN, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zwanego dalej Kryteriami merytorycznymi*, projekt w zakresie kryterium „**Wpływ realizacji projektu na tworzenie nowych miejsc pracy**” otrzymał maksymalnie ..... punktów, ponieważ projekt zakładał utworzenie 5 nowych etatów (punkt 2.2-8 Biznes Planu). **Nieosiągnięcie przez Beneficjenta zakładanego efektu realizacji projektu w formie utworzenia 5 nowych miejsc pracy** jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby .....punktów mniej. W zakresie kryterium „**Konkurencyjność**” projekt otrzymał ..... punktów, ponieważ projekt ze względu na potencjał firmy, plany nabycia nowej linii produkcyjnej, wzrost zatrudnienia o 5 osób oraz dużą konkurencję na rynku krajowym i zagranicznym miał zwiększyć konkurencyjność przedsiębiorstwa na rynku krajowym. Nieosiągnięcie zakładanego efektu realizacji przez brak zakupu linii produkcyjnej i brak zatrudnienia jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby ..... punktów mniej. W efekcie oznaczałoby to, że z ogólnej liczby uzyskanych ..... punktów projekt otrzymałby tylko ..... punkty tj. .... To z kolei skutkowałoby odrzuceniem projektu na etapie oceny punktowej z powodu nieosiągnięcia wymaganego minimum punktowego w konkursie zamkniętym nr ..... tj. minimalnie ..... punktów. Na liście rankingowej projektów wybranych do dofinansowania w ramach ww. konkursu zamkniętego znalazły się bowiem projekty, które uzyskały minimalną liczbę punktów ....., a analizowany

projekt bez uzyskania ww. .... punktów za tworzenie nowych miejsc i konkurencyjność miałby ..... punkty i byłby poniżej minimalnego poziomu punktów na liście rankingowej i w rezultacie nie uzyskałby dofinansowania ze środków wspólnotowych.

Następnie, w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Stopień innowacyjności projektu**” otrzymał maksymalnie ..... punktów, ponieważ w wyniku wdrożenia projektu przedsiębiorstwo zamierzało wprowadzić na rynek nowy produkt (preparat mineralny Eko-Fosf (punkt 2-2.5 Biznes Planu, załącznik nr 18.2,18.3). Nieosiągnięcie zakładanego efektu realizacji przez fakt, że taki produkt nie powstał, jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby ..... punktów mniej. W zakresie kryterium „**Projekt zakłada wdrożenie wyników badań prac badawczo-rozwojowych do działalności gospodarczej**” projekt otrzymał maksymalnie .... punktów, ponieważ zakładał wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych wykonanych przez jednostkę naukową (punkt 2-2.10 Biznes Planu, załącznik nr 18.3). Nieosiągnięcie zakładanego efektu realizacji przez brak wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby 5 punktów mniej. W efekcie oznaczałoby to, że z ogólnej liczby uzyskanych... **punktów projekt otrzymałby tylko ... punktów tj. .... To z kolei skutkowałoby odrzuceniem projektu na etapie oceny punktowej i w rezultacie projekt nie uzyskałby dofinansowania ze środków wspólnotowych.**

W ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Charakter wdrażanej innowacji**” otrzymał maksymalnie ... punktów, ponieważ w wyniku realizacji projektu w przedsiębiorstwie miała być wdrożona innowacja produktowa - preparat mineralny Eko-Fosf (punkt 2-2.7 Biznes Planu). Nieosiągnięcie zakładanego efektu realizacji przez fakt, że taka innowacja produktowa nie powstała, jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby ... punktów mniej. W zakresie kryterium „**Miejsce odprowadzania podatków i miejsce zameldowania na stałe osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu**” projekt otrzymał ... punktów, ponieważ przedsiębiorstwo zarejestrowane jest na terenie województwa świętokrzyskiego, gdzie odprowadza podatki oraz będzie zatrudniało osoby z terenu województwa świętokrzyskiego. Nieosiągnięcie zakładanego efektu realizacji przez brak zatrudnienia osób jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby ... punktów mniej. W zakresie kryterium „**Wkład środków prywatnych**” projekt otrzymał 8 punktów, ponieważ wkład środków prywatnych był na poziomie 41,18%. Nieosiągnięcie

zakładanego efektu realizacji przez brak poniesienia takiego wkładu własnego jest tożsame z wyzerowaniem wartości tego wskaźnika, a co za tym idzie Beneficjent **otrzymałby ... punktów mniej.** W efekcie oznaczałoby to, że z ogólnej liczby uzyskanych 66 punktów projekt otrzymałby tylko .... punkty, tj. .... To z kolei **skutkowałoby odrzuceniem projektu na etapie oceny punktowej i w rezultacie projekt nie uzyskałby dofinansowania ze środków wspólnotowych.**

Można zatem bez żadnej wątpliwości stwierdzić, że bez zadeklarowania utworzenia 5 nowych etatów czy wprowadzenia innowacji w prowadzonej działalności gospodarczej czy zakupu linii produkcyjnej oraz bez poniesienia środków własnych do finansowania inwestycji, projekt nie zakwalifikowałby się do dofinansowania w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020.

Zdaniem Instytucji Zarządzającej nie ulega więc wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie ziścił się również trzeci element składowy definicji nieprawidłowości, a mianowicie **doszło do szkody finansowej poprzez obciążenie budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem tj. niniejsza szkoda dla budżetu Unii Europejskiej polegała na sfinansowaniu wydatku, który nie doprowadził w ogóle do realizacji projektu i tym samym założonych efektów realizacji projektu w zakresie czy to zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie czy podniesienia poziomu innowacyjności zarówno procesowej jak i produktowej regionu czy wdrożenia wyników prac badawczo-rozwojowych do działalności gospodarczej czy zwiększenia dochodów regionu uzyskiwanych z tytułu podatków od osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu.**

Różnica w wartości wydatków kwalifikowalnych w chwili podjęcia decyzji o dofinansowaniu rzeczonoego projektu jest istotna w obszarze celowości poniesienia tych wydatków, a to z kolei ma bezpośredni wpływ na budżet Unii Europejskiej, ponieważ środki będące różnicą wydatków sprzed i po zmianach potencjalnie mogły mieć inne i efektywniejsze przeznaczenie. W analizowanej sprawie Beneficjent obciążył budżet Unii Europejskiej środkami EFRR w kwocie 95 650,00 zł, które nie doprowadziły do realizacji projektu i jego założonych celów wskazanych powyżej.

Stanowisko zajęte przez Instytucję Zarządzającą znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowym, tj. m.in. w wyrokach sygn. akt: II SA/Bd 153/16 wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 08.06.2016, wyrok NSA I GSK 1192/18 z dnia 05.04.2019 r., wyrok WSA w Warszawie z dnia 25 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3484/15 czy wyrok WSA w Kielcach sygn. akt I SA/Ke 357/20 z dnia 17.12.2020 r.

IZ podkreśla, że szczegółowe zasady dofinansowania projektu oraz prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane, regulowane są w formie umowy o dofinansowanie. Powodem zwrotu dofinansowania przez stronę jest ustalenie, że doszło do naruszenia postanowień umowy o dofinansowanie, a tym samym procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., co wypełniło przesłankę z art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. Dla wypełnienia dyspozycji normy art. 207 u.f.p. pozostaje bez znaczenia rodzaj naruszenia. Rodzaj naruszenia decyduje jedynie o kwalifikacji z art. 207 ust. 1 pkt 1-3.

W sprawie IZ stwierdza, że naruszenia wypełniają dyspozycję z pkt 2 ww. normy. IZ zaznacza, że rozwiązanie umowy o dofinansowanie nastąpiło na podstawie jej § 25 ust. 1 pkt 2, który stanowi, że jeżeli Beneficjent zaprzestał realizacji Projektu lub realizuje go w sposób niezgodny z niniejszą Umową, przepisami prawa lub procedurami właściwymi dla Programu. Wystąpienie takiej nieprawidłowości stanowiło podstawę wypowiedzenia umowy i jednocześnie wypełniło przesłankę art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p.

Mając na uwadze ogólną regulację obowiązującą w ramach projektów dofinansowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej należy wskazać, iż poprzez zawarcie umowy o dofinansowanie projektu beneficjenci mają obowiązek zrealizować i rozliczyć swój projekt według zasad określonych w umowie o dofinansowanie.

W związku z czym należy stwierdzić, że poprzez niezrealizowanie projektu przez Beneficjenta doszło w efekcie do sfinansowania wydatku, który nie doprowadził do realizacji założonych celów projektu. Wymiar szkody w budżecie Unii Europejskiej, do której doszło poprzez wypłatę środków EFRR na realizację ww. projektu, którego wszystkie cele nie zostały w ogóle osiągnięte, został ustalony w sposób rzeczywisty tj. co do faktycznej kwoty wypłaconych środków EFRR na projekt, który nie został w ogóle zrealizowany. Beneficjent w ramach przyznanych w umowie o dofinansowanie środków EFRR w kwocie ..... zł otrzymał poprzez wypłatę na wskazany rachunek bankowy środki dofinansowania w wysokości 637 500,00 zł. zawnioskowane na podstawie wniosku o płatność nr ....., w formie płatności zaliczkowej. Ponieważ Beneficjent zwrócił kwotę 541 875,00 zł pozostała kwota środków EFRR w wysokości **95 625,00 zł**, otrzymana i nierozliczona przez Beneficjenta, stanowi więc **rzeczywistą szkodę w budżecie Unii Europejskiej**. Institucja Zarządzająca ustaliła więc kwotę dofinansowania do zwrotu w wysokości 95 625,00 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stanowiącą poniesioną kwotę środków wspólnotowych z EFRR na sfinansowanie wydatku, który nie doprowadził do realizacji i osiągnięcia założonych celów projektu.

Ponadto, przy określaniu daty początkowej terminu naliczania ww. odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, Instytucja Zarządzająca wzięła pod uwagę treść przepisu krajowego tj. art. 207 ust.1 u.f.p., gdzie wskazano, że odsetki te powinny być naliczane od dnia przekazania środków dofinansowania.

W analizowanej sprawie, jak powyżej omówiono, zastosowanie znajduje więc definicja „nieprawidłowości” zawarta w przywołanym art. 2 pkt 36 Rozporządzenia nr 1303/2013, bowiem Beneficjent poprzez swoje zaniechanie dopuścił się naruszenia procedur obowiązujących w ramach RPOWŚ 2014-2020 oraz nie sposób jest również wykluczyć, iż popełnione przez Beneficjenta omówione powyżej naruszenie, miało faktyczny wpływ na budżet Unii Europejskiej. Beneficjent poprzez niezrealizowanie projektu i nieosiągnięcie jego celów założonych we wniosku o dofinansowanie, naraził budżet Unii Europejskiej na sfinansowanie wydatku, który nie doprowadził w rezultacie do realizacji założonych celów. W związku z czym, zdaniem Instytucji Zarządzającej w analizowanej sprawie przedmiotowe naruszenie miało faktyczny wpływ na budżet Unii Europejskiej.

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w trybie administracyjnym. Ponadto należy podkreślić, że z normy zawartej w art. 207 u.f.p. wynika, że procedury zwrotu, o których mowa w tym przepisie mają charakter powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

W tym stanie rzeczy przesłanki zwrotu środków determinuje treść art. 207 u.f.p. Istotą postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków jest wyłącznie stosunek administracyjny, który wymaga ustalenia jednej z przesłanek o których mowa w art. 207 niniejszej ustawy. W ocenie Instytucji Zarządzającej w okolicznościach przedmiotowej sprawy zachodzi przesłanka o której mowa w art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. Obowiązek zwrotu środków przez ..... jest następstwem ich wykorzystania niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p.

Zgodnie z art. 184 obowiązującej ustawy o finansach publicznych wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

Słowem "procedura" określa się zazwyczaj normowany przepisami lub zwyczajami sposób prowadzenia lub załatwienia jakiejś sprawy. Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków”, o których mowa w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ustawy ufp) należy w związku z tym rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego. Wspomniany wzór umowy składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie zgodnie z przyjętym przez właściwą instytucję wzorem reguluje również procedurę realizacji projektu. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należało uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 ustawy u.f.p.) o "innych procedurach" obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 211 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 207 ust.1 ustawy u.f.p) byłoby wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie byłyby możliwe do stosowania (vide: Wyrok NSA z dnia 19.06.2012 r., sygn. akt II GSK 732/11).

Z jednej strony, prawa i obowiązki Beneficjenta określała umowa o dofinansowanie zawarta w dniu 05.08.2019 r., a z drugiej strony, stosunek prawny jest kształtowany postanowieniami dokumentów opracowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w tym: „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków”, czy „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji projektów”.

Zasady kwalifikowalności wydatków były znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji Projektu miał obowiązek zapoznania się z wytycznymi oraz procedurami postępowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie projektu. Beneficjent korzystając z możliwości, jakie daje regionalny program operacyjny musi się dostosować do jego wymogów. Jeżeli program stawia określone wymagania, należy je spełnić, by skorzystać z możliwości dofinansowania projektu. Ustalone kryteria, jak i wytyczne wiążą w równym stopniu wszystkich beneficjentów (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23.08.2011 r. sygn. akt II SA/Bd 672/11, wyrok NSA z 18.05.2011 r. sygn. akt II GSK 817/11, wyrok NSA z 16.11.2010 r. sygn. akt II GSK 1234/10).

W obu ww. dokumentach tj. Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków oraz w umowie o dofinansowanie projektu, stanowiących element składowy systemu realizacji regionalnego programu operacyjnego, zawarto zasadę, iż aby wydatek mógł być uznany za kwalifikowalny musi być poniesiony zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa wspólnotowego i krajowego, w tym zgodnie z procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu, a wynikającymi z podpisanej umowy o dofinansowanie.

W związku z powyższym, naruszenie przez Beneficjenta postanowień umownych zawartych w umowie o dofinansowanie jest naruszeniem obowiązujących procedur i skutkuje uznaniem wydatku za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

Projekt nie został zrealizowany przez Beneficjenta, a co za tym idzie doszło do naruszenia zapisów: **§ 2 ust.2, § 3 ust.1, § 5 ust.1, § 7 ust.1 oraz § 9** umowy o dofinansowanie, a co za tym idzie wszystkie środki dofinansowania wypłacone w ramach umowy o dofinansowanie zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w związku z czym podlegają zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze, Instytucja Zarządzająca stwierdza, że zachodzi podstawa do wydania decyzji określającej kwotę zwrotu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do ....., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą: ..... w łącznej wysokości: **95 625,00 zł** (słownie: **dziewięćdziesiąt pięć tysięcy sześćset dwadzieścia pięć złotych, 00/100**), jak w pkt 1 sentencji decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Termin początkowy naliczania odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości

podatkowych ustalono od dnia przekazania środków dofinansowania wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur, jak w pkt 2 sentencji decyzji.

Sposób płatności winien nastąpić w formie przelewu środków na następujący rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego: Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, o których mowa w pkt 1 decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2 decyzji, należy wpłacić w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach nr 86 1020 2629 0000 9402 0342 7457 prowadzony w PKO Bank Polski S.A.

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydając niniejszą decyzję oparł się o stan faktyczny i prawny według chwili jej wydania, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne sprawy.

W świetle powyższego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka jak w sentencji.

Wydając decyzję, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego oparł się na następujących dokumentach:

- 1) Umowa o dofinansowanie nr: ..... z dnia 05.08.2019 r. wraz z Aneksami nr ..... z dnia 14.12.2019 r., nr ..... z dnia 26.06.2020 r. oraz nr ..... z dnia 17.03.2021 r.
- 2) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
- 3) Regulamin konkursu zamkniętego nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-154/17 wraz z załącznikami,
- 4) Załącznik nr 1 do Uchwały nr 203/2019 r. Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 z dnia 20.02.2019 r. pn. *Kryteria wyboru projektów dla Działania 2.5 Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP, Typ projektu: Projekty realizowane w ramach pomocy de minimis do 200 000 PLN, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,*

- 5) Wniosek o dofinansowanie projektu nr ..... wraz z załącznikami tj. dokumentacją konkursową, w tym Biznes Planem i Oświadczeniami,
- 6) Wnioski o płatność wraz z załącznikami,
- 7) Dyspozycje wystawienia zlecenia płatności współfinansowania UE na rzecz Beneficjenta w ramach Osi Priorytetowej 2 RPOWŚ na lata 2014-2020, Działanie 2.5 wraz z załącznikami,
- 8) Pismo Beneficjenta z dnia 30.03.2020 r,
- 9) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 06.04.2020 r.,
- 10) Pismo Beneficjenta z dnia 16.12.2020 r,
- 11) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 08.01.2021 r.,
- 12) Pismo Beneficjenta z dn. 24.02.2021 r.,
- 13) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 18.03.2021 r.,
- 14) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 08.03.2021 r.,
- 15) Pismo Beneficjenta z dn. 17.03.2021 r.,
- 16) Pismo Beneficjenta z dn. 14.04.2021 r.,
- 17) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 16.04.2021 r. oraz z dn. 11.05.2021 r.,
- 18) Pismo Beneficjenta z dn. 26.05.2021 r.,
- 19) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 28.05.2021 r.,
- 20) Pismo Beneficjenta z dn. 24.06.2021 r.,
- 21) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-XIII.432.2.5.2020 z dn. 05.08.2021 w SYSTEMIE SL2014,
- 22) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 20.09.2021 r.,
- 23) Pismo Beneficjenta z dn. 24.10.2021 r.,
- 24) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 03.11.2021 r.,
- 25) Pismo Beneficjenta z dn. 29.11.2021 r;
- 26) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-V.432.32.117.2019 z dn. 30.12.2021 r,
- 27) Pismo Instytucji Zarządzającej znak KC-I.432.679.1.2021 z dn. 17.02.2022 r, tj. Informacja Pokontrolna;
- 28) Pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-V.432.32.117.2019 z dn. 26.04.2022 r. tj. rozwiązanie umowy o dofinansowanie wraz z potwierdzeniem odbioru;
- 29) Pismo Instytucji Zarządzającej znak IR-XIII.432.2.5.2020 z dnia 14.06.2022 w SYSTEMIE SL2014,

- 30) Karta oceny wniosku do odzyskania zaliczki z dnia 22.06.2021 r.,
31) Pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.2.261.2022 z dnia 29.06.2022 r., tj. wezwanie do zwrotu,
32) Pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.2.261.2022 z dnia 20.07.2022 r. tj. zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego,
33) Pismo Instytucji Zarządzającej znak: IR-XIV.432.2.261.2022 z dnia 05.10.2022 r. tj. zawiadomienie o zgromadzeniu materiału dowodowego,

POUCZENIE

Decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancyjnym. Zgodnie z art. 207 ust. 12a u.f.p. Beneficjent może złożyć do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 127a § 1 K.p.a. Beneficjent w trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy może zrzec się tego prawa. Wówczas, z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Jeżeli Beneficjent nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Wpis stosunkowy od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 50.000 zł do 100 000 zł wynosi 2 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 1 500 zł. Beneficjent ma możliwość ubiegania się przed sądem o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

W przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są: wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji. Jeżeli Beneficjent nie zwróci środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od

dnia upływu terminu o którym mowa wyżej, wówczas zostaje wykluczony z możliwości otrzymania kolejnych środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia kiedy decyzja stała się ostateczna zaś kończy się z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu tych środków.

MARSZAŁEK

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ANDRZEJ BĘTKOWSKI

(dokument podpisano elektronicznie)

Decyzję otrzymują:

- 1) .....
- 2) a/a